

Til lovforslag nr. L 142. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 20. marts 2001

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af forskellige love om selvejende uddannelsesinstitutioner m.v.

(Bygningstaxameterreguleringer, anbringelse af likvide midler, oplysningspligt og digital signatur m.m.)

[af undervisningsministeren (Margrethe Vestager)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 17 ændringsforslag til lovforslaget. Udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1, og undervisningsministeren har stillet ændringsforslag nr. 2-17.

1.2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 10. januar 2001 og var til 1. behandling den 24. januar 2001. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

Høring

Udvalget har den 12. januar 2001 fra undervisningsministeren modtaget indkomne hørings svar fra den høring over et udkast til lovforslag, jf. alm. del – bilag 47, som undervisningsministeren foretog før fremsættelsen. Undervisningsministeren har tillige sendt et notat om hørings svarene til udvalget, jf. L 142 – bilag 1.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 4 spørgsmål til undervisningsministeren og 1 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som disse har besvaret.

Særligt vedrørende gennemførelsen af elektronisk kommunikation på SU-området

Vedrørende ændringsforslag nr. 16 har undervisningsministeren oplyst til udvalget, at der i forbindelse med gennemførelsen af elektronisk kommunikation på SU-området vil blive gennemført en forsvarlig kryptering af oplysningerne, så det sikres, at uvedkommende ikke får adgang til oplysningerne. Der vil i første omgang blive tale om en mulighed, som de studerende og låntagere, der ønsker det, kan benytte sig af. Elektronisk kommunikation vil først blive gennemført som en generel ordning, når adgangen til at sende ansøgninger m.v. med elektronisk signatur eller anden sikker personidentifikation er blevet almindelig udbredt. Det vil ikke blive gennemført på en sådan måde, at det afskærer nogen fra at søge støtte eller indebærer væsentlige ulemper for nogen. For så vidt angår elektroniske lånebeviser gælder, at der først vil blive åbnet adgang til at benytte elektroniske lånebeviser, når retstilstanden er afklaret, så man undgår en usikkerhed, som er uheldig for de studerende, og som kan indebære en risiko for inddrivelsen af gælden.

1.3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Venstre og Kristeligt Folkeparti henleder opmærksomheden på, at den nye taxameter-ordning, der blev gennemført ved finanslovforslaget, medfører problemer for visse typer uddannelsesinstitutioner. Venstre og Kristeligt Folkeparti henstiller derfor til ministeren, at de i den anledning nødvendige overgangsordninger udformes således, at væsentlige forringelser af den enkelte institutions økonomi undgås.

Venstre og Kristeligt Folkeparti bemærker endvidere i forbindelse med det efter lovforslagets fremsættelse af ministeren stillede ændringsforslag (jf. ændringsforslag nr. 16) vedrørende ændringer for SU-området i forbindelse med elektronisk overførelse af oplysninger, at indholdet af ændringsforslaget støttes som rationelt. Dog giver måden, hvorpå dette først er stillet som ændringsforslag efter 1. behandling, hvor det ikke var bebudet eller debatteret eller fremgår af høringssvarene, anledning til spørgsmål om, hvorvidt identitetsprincippet om 3 behandlinger er respekteret fra ministerens side.

Socialistisk Folkeparti synes, det er rigtigt, at der gives det bedste grundlag for at udnytte de elektroniske muligheder. Det bør dog ske under forudsætning af, at retssikkerheden er i orden, og af, at brug af elektronisk kommunikation ikke udelukker nogen, der ikke har denne mulighed. I den forbindelse har Socialistisk Folkeparti især været opmærksom på ændringsforslag nr. 16 med bemærkninger samt ikke mindst ministerens svar på de spørgsmål, der relaterer sig til disse bemærkninger, jf. L 142 – bilag 12 og 16.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af udvalget stillede ændringsforslag og de af ministeren stillede ændringsforslag nr. 2-15 og 17. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod det af ministeren stillede ændringsforslag nr. 16.

Enhedslisten finder det problematisk, at undervisningsministeren i bemærkningerne til ændringsforslag nr. 16 om elektronisk kommunikation mellem studerende og SUstyrelsen lægger op til, at det i fremtiden kan blive obligatorisk at søge SU elektronisk. Enhedslisten anser det for at være et ret fjernt fremtidsperspektiv, at alle, der modtager SU, har adgang til elektronisk kommunikation på det nødvendige niveau, for at dette skal være obligatorisk. Enhedslisten finder det derfor principielt forkert, at man nu lægger op til, at kommunikationen vedrørende SU skal

være elektronisk – også selv om der er tale om et fremtidsønske.

Enhedslisten støtter, at mulighederne for elektronisk kommunikation på SU-området undersøges, og at der udvikles tilbud til studerende om dette.

Demokratisk Folkeparti var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *udvalget*:

Til titlen

1) I undertitlen indsættes efter ordet »oplysningspligt«: », elektronisk kommunikation på SU-området«.

[Lovteknisk konsekvensændring]

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Ny paragraf

2) Efter § 1 indsættes som ny paragraf:

»§ 01

I lov nr. 1265 af 20. december 2000 om Danmarks Tekniske Universitets (DTU) overgang til selveje foretages følgende ændring:

1. Efter § 6 indsættes i *kapitel 3*:

»§ 6 a. Undervisningsministeren kan indhente alle oplysninger fra universitetet om uddannelserne, de studerende, personalet, udstyret, huslejeaftaler, aftaler om ejendomskøb og andre aftaler og om universitetets drift i øvrigt til brug for fastlæggelse af tilskud, gennemgang af årsregnskab, gennemførelse af tilsyn og udarbejdelse af statistik. Undervisningsministeren kan bestemme, at sådanne oplysninger skal leveres i elektronisk form, herunder fastsætte, i hvilket format leveringen skal ske. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

§ 6 b. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem

universitetet og Undervisningsministeriet, herunder om anvendelsen af digital signatur i forbindelse med aflevering af oplysninger efter § 6 a.««

[DTU medtages som følge af ressortomlægningen mellem Undervisningsministeriet og IT- og Forskningsministeriet]

Til § 3

3) I det under *nr. 1* foreslåede § 5 a, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres »handelshøjskoleafdelingerne« til: »institutionerne«.

[Konsekvensændring som følge af ressortomlægningen mellem Undervisningsministeriet og IT- og Forskningsministeriet]

4) I det under *nr. 1* foreslåede § 5 a, *stk. 2, 1. pkt.*, ændres »handelshøjskoleafdelingerne eller grupper af handelshøjskoleafdelinger« til: »institutionerne eller grupper af institutioner«.

[Konsekvensændring som følge af ressortomlægningen mellem Undervisningsministeriet og IT- og Forskningsministeriet]

5) I den under *nr. 1* foreslåede § 5 b ændres »handelshøjskoleafdelingen« til: »institutionen«.

[Konsekvensændring som følge af ressortomlægningen mellem Undervisningsministeriet og IT- og Forskningsministeriet]

Til § 5

6) Efter *nr. 3* indsættes som nyt nummer:
»01. I § 12, *stk. 1*, ændres »stk. 8« til: »stk. 7«.«
[Lovteknisk konsekvensændring]

7) Efter *nr. 5* indsættes som nyt nummer:
»02. I § 12, *stk. 7*, ændres »stk. 5 og 6« til: »stk. 4 og 5«.«
[Lovteknisk konsekvensændring]

Til § 8

8) I de under *nr. 1* foreslåede ændringer i § 1, *stk. 2*, udgår », efter »lov« indsættes: »nr. 487 af 31. maj 2000«.
[Lovteknisk ændring]

Til § 10

9) I den under *nr. 7* foreslåede § 52 b udgår », *stk. 1*«.

[Lovteknisk konsekvensændring]

Til § 11

10) I den under *nr. 4* foreslåede § 20 c udgår », *stk. 1*«.

[Lovteknisk konsekvensændring]

Til § 12

11) Før *nr. 1* indsættes som nyt nummer:
»01. I *nr. 11* ændres »334 af 27. maj 1993, for så vidt angår uddannelse og undervisning indtil forskeruddannelsesniveau« til: »1177 af 22. december 1999 med senere ændringer«.«

[Lovteknisk ændring]

12) I den under *nr. 1* foreslåede ændrede affattelse af *bilag 1, nr. 12*, indsættes efter »2000«: »med senere ændringer«.

[Lovteknisk konsekvensændring]

13) I den under *nr. 16* foreslåede ændrede affattelse af *bilag 1, nr. 33*, indsættes efter »2000«: »med senere ændringer«.

[Lovteknisk konsekvensændring]

14) I den under *nr. 21* foreslåede ændrede affattelse af *bilag 1, nr. 39*, indsættes efter »(frie kostskoler)«: »med senere ændringer«.

[Lovteknisk konsekvensændring]

15) I det under *nr. 25* foreslåede *nr. 46* i *bilag 1*, indsættes efter »2000«: »med senere ændringer«.

[Lovteknisk konsekvensændring]

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af EL):

Ny paragraf

16) Efter § 12 indsættes som ny paragraf:

»§ 02

I lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 558 af 31. juli 1998, som ændret ved lov nr. 1087 af 13. december 2000 og lov nr. 1286 af 20. december 2000, foretages følgende ændringer:

1. I § 12, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »lånebevis«: »eller lånebevis med digital signatur eller anden sikker personidentifikation, jf. § 43 a, stk. 1.«.
2. I § 36, stk. 2, ændres »Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning (Hypotekbanken)« til: »Finansstyrelsen«.
3. I § 39, stk. 3, og § 40, 1. og 2. pkt., ændres »Hypotekbanken« til: »Finansstyrelsen«.
4. § 39, stk. 6, nr. 2 og 3, affattes således:
 - »2) indhold og udformning af ansøgninger, herunder om ansøgninger i elektronisk form,
 - 3) indhold og udformning af lånedokumenter, herunder om lånedokumenter i elektronisk form,«.
5. § 39, stk. 6, nr. 6, affattes således:
 - »6) hvilke oplysninger der kan kræves skriftligt eller i elektronisk form,«.
6. Efter § 43 indsættes:

»§ 43 a. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem den uddannelsessøgende eller låntageren og uddannelsesinstitutionen, styrelsen eller efter forhandling med finansministeren Finansstyrelsen. Undervisningsministeren kan herunder fastsætte regler om anvendelse af digital signatur eller anden sikker personidentifikation bl.a. i forbindelse med ansøgninger om uddannelsesstøtte, lånedokumenter og ved afgivelse af oplysninger, jf. § 39, stk. 6, nr. 2, 3 og 6.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem uddannelsesinstitutionerne og styrelsen, herunder om anvendelse af digital signatur eller anden sikker identifikation bl.a. i forbindelse med aflevering af oplysninger efter § 43, stk. 2.«
[Elektronisk kommunikation på uddannelsesstøtteområdet]

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 13

17) Datoen »1. april 2001« ændres til: »1. maj 2001«.

[Ændret ikrafttrædelsestidspunkt]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ændringsforslaget er en lovteknisk konse-

kvens af ændringsforslag nr. 16, hvorefter elektronisk kommunikation på SU-området inddrages i lovforslaget.

Til nr. 2-5

Ændringsforslagene er en konsekvens af, at institutionsansvaret for universiteterne, herunder DTU og handelshøjskolerne, ved kgl. resolution af 21. december 2000 blev overflyttet til Undervisningsministeriet fra IT- og Forskningsministeriet. I overensstemmelse hermed foreslås det, at lovforslaget gennemføres for de pågældende selvejende institutioner. De øvrige universiteter, der er statsinstitutioner, vil Undervisningsministeriet uden særlig hjemmel kunne pålægge anvendelsen af elektroniske indberetninger og hermed tilhørende digital signatur. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i lovforslaget samt til de specielle bemærkninger til § 1, nr. 1 og 4, og § 3, nr. 1.

Til nr. 6 og nr. 7

Ændringsforslagene er en lovteknisk konsekvens af, at erhvervsskolelovens § 12, stk. 1 og 7, indeholder henvisninger, der skal rettes, som følge af den foreslåede ophævelse af erhvervsskolelovens § 12, stk. 4.

Til nr. 8

Ændringsforslaget er en lovteknisk konsekvens af, at henvisningen til lovens nummer og dato kan give anledning til tvivl om, hvorvidt eventuelle senere ændringer er omfattet af henvisningen eller ej. Derfor foreslås en »blank« henvisning uden nummer og dato, således at der ikke er tvivl om, at også eventuelle senere ændringer er omfattet af henvisningen.

Til nr. 9 og 10

Ændringsforslagene er en lovteknisk konsekvens af, at den foreslåede § 52 a i lov om frie kostskoler samt den foreslåede § 20 b i lov om frie grundskoler kun består af et stykke.

Til nr. 11

Ændringsforslaget er en lovteknisk konsekvens af, at ansvaret for universitetsloven ved kgl. resolution af 21. december 2000 blev overflyttet til Undervisningsministeriet fra IT- og Forskningsministeriet. I overensstemmelse hermed foreslås det at ændre formuleringen i bilag

I til lov om Danmarks Evalueringsinstitut, således at opdelingen før og efter forskeruddannelsesniveau bortfalder.

Til nr. 12

Ændringsforslaget er en lovteknisk konsekvens af, at lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) blev ændret ved lov nr. 1326 af 20. december 2000.

Til nr. 13

Ændringsforslaget er en lovteknisk konsekvens af, at erhvervsuddannelsesloven blev ændret ved lov nr. 1319 af 20. december 2000 og lov nr. 1324 af 20. december 2000.

Til nr. 14

Ændringsforslaget er en lovteknisk konsekvens af, at lov om frie kostskoler blev ændret ved lov nr. 1286 af 20. december 2000.

Til nr. 15

Ændringsforslaget er en lovteknisk konsekvens af, at produktionsskoleloven blev ændret ved lov nr. 1323 af 20. december 2000.

Til nr. 16

Med den foreslåede ændring af lov om statens uddannelsesstøtte (SU-loven) vil der blive hjemmel til at udnytte den nyeste teknologi ved at give adgang til at fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem den uddannelsessøgende og låntageren på den ene side og uddannelsesstedet, SUstyrelsen og Finansstyrelsen på den anden side, jf. de foreslåede bestemmelser i § 43 a i SU-loven.

Bestemmelsen i § 43 a, stk. 1, omfatter al kommunikation i forhold til de studerende, dvs. også de støttemeddelelser m.v., som udsendes fra SU-styrelsen. Der vil herudover efter de foreslåede bestemmelser i § 39, stk. 6, nr. 2, 3 og 6, i SU-loven blive mulighed for at fastsætte regler om ansøgninger, lånedokumenter og oplysninger i elektronisk form. Ændringen af § 12, stk. 2, i SU-loven er en konsekvens af de foreslåede bestemmelser i § 43 a, stk. 1.

Bestemmelsen i § 43 a, stk. 1, omfatter også al kommunikation mellem Finansstyrelsen og låntagerne eller støttemodtagerne i forbindelse med tilbagebetalingen af stats-, studie- og slutlån og

for meget udbetalt støtte, som efter aftale varetages af Finansstyrelsen.

I første omgang er det hensigten, at der kun skal være tale om en mulighed for, at de studerende og låntagere, der ønsker det, kan sende ansøgninger m.v. med digital signatur eller anden sikker personidentifikation. Senere vil det, afhængig af udbredelsen af adgangen til at sende ansøgninger m.v. elektronisk med digital signatur eller anden sikker personidentifikation, kunne blive obligatorisk for de studerende at sende og underskrive ansøgninger om SU og ændring af SU elektronisk og at aflevere og underskrive lånebeviser og forskellige oplysninger i elektronisk form. Formålet med ordningen er at give en bedre service til de studerende, samtidig med at administrationen lettes.

Da der er tale om dokumenter, der skal danne grundlag for udbetaling af SU og for tilbagebetaling af SU, er det nødvendigt, at ansøgninger, lånebeviser og oplysninger af betydning for støttedelingen, der sendes elektronisk, forsynes med enten en digital signatur eller i en overgangsperiode med en anden sikker personlig identifikation. Der tænkes hermed på en pinkodeløsning. Når ansøgninger m.v. sendes over nettet, vil der ske en forsvarlig kryptering.

Pinkodeløsningen er dog ikke uden risikomomenter, idet det sædvanligvis antages, at pinkodeløsninger ikke kan sikre uafviselighed. Hertil kommer, at der endnu ikke er retspraksis om betydningen af brug af pinkode eller digital signatur. Det vurderes dog, at fordelene ved at gennemføre en sådan ordning langt overstiger de ulemper, risikomomenterne indebærer, og det foreslås derfor, at den nødvendige hjemmel tilvejebringes, for at der kan gennemføres en sådan ordning.

Specielt for så vidt angår gennemførelsen af en ordning med digitale lånebeviser gælder, at sikkerheden nøje vil blive vurderet, før det beslutes, om en sådan ordning vil kunne gennemføres.

Udgifterne for SUstyrelsen og Finansstyrelsen ved at gennemføre elektronisk kommunikation på uddannelsesstøtteområdet afhænger bl.a. af, hvilken sikkerhedsløsning der vælges. Når selvbetjeningsløsningen er fastlagt, og der dermed er klarhed over de økonomiske konsekvenser, vil der blive søgt om bevillingsmæssig tilslutning til forslaget enten i form af et aktstykke til Finans-

udvalget eller ved optagelse på forslaget til finanslov.

Efter § 43 a, stk. 2, i SU-loven kan undervisningsministeren fastsætte regler om, at al kommunikation eller en del af kommunikationen mellem uddannelsesinstitutionerne og SUstyrelsen kan eller skal foregå elektronisk og med brug af digital signatur eller i en overgangsperiode med pinkode. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1, nr. 4.

Det forventes ikke, at udvidelsen af den elektroniske kommunikation mellem uddannelsesin-

stitutionerne og SUstyrelsen vil medføre merudgifter af nævneværdigt omfang. Udgifterne her til vil kunne afholdes inden for SUstyrelsens nuværende økonomiske rammer.

Til nr. 17

Ændringsforslaget er en lovteknisk konsekvens af, at datoerne for henholdsvis 3. behandling og ikrafttræden den 1. april 2001 ligger så tæt op ad hinanden, at ikrafttrædelsestidspunktet foreslås udskudt til den 1. maj 2001.

Hans Peter Baadsgaard (S) fmd. Peder Sass (S) Jeppe Kofod (S) Svend Erik Larsen (S)

Carsten Hansen (S) Aage Frandsen (SF) Susanne Clemensen (CD) Marianne Stentebjerg (RV)

Søren Kolstrup (EL) Ulla Tørnæs (V) nfmd. Hanne Severinsen (V) Else Winther Andersen (V)

Gitte Lillelund Bech (V) Brian Mikkelsen (KF) Knud Erik Kirkegaard (KF)

Christian H. Hansen (DF) Tove Videbæk (KRF)

Demokratisk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Socialdemokratiet (S)	64 *	Det Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	43 *	Enhedslisten (EL)	5
Det Konservative Folkeparti (KF)	17 **	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Socialistisk Folkeparti (SF)	13	Valgt på Færøerne (FÆR)	1
Dansk Folkeparti (DF)	10	Demokratisk Folkeparti (DMF)	1
Centrum-Demokraterne (CD)	8	Uden for partierne (UP)	6

* Heraf 1 medlem valgt i Grønland

** Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 142

Bilagsnr.	Titel
1	Hørings svar og høringsresumé
2	Tidsplan for udvalgets arbejde med lovforslaget
3	Spm. 1 om, hvad taxametersystemet vil medføre for Handelsskolen i Ballerup, Blaagaard Seminarium og Vordingborg Seminarium, til undervisningsministeren Spm. 2 om, hvad der forstås ved forlængelse af særordninger for de videregående uddannelsesinstitutioner for »endnu en periode«, til undervisningsministeren
4	Ændringsforslag fra undervisningsministeren
5	Ændringsforslag fra undervisningsministeren
6	Svar på spm. 1 om, hvad taxametersystemet vil medføre for Handelsskolen i Ballerup, Blaagaard Seminarium og Vordingborg Seminarium, fra undervisningsministeren Svar på spm. 2 om, hvad der forstås ved forlængelse af særordninger for de videregående uddannelsesinstitutioner for »endnu en periode«, fra undervisningsministeren
7	Ændringsforslag fra undervisningsministeren
8	Ændringsforslag fra undervisningsministeren
9	Udkast til betænkning
10	Spm. 3 om forskelle i den juridiske status af et digitalt lånedokument og et lånedokument på papir, til justitsministeren, kopi til undervisningsministeren
11	Spm. 4 om ministerens udmøntning af bemyndigelsen til at kræve, at studerende sender ansøgninger og lånebeviser elektronisk, til undervisningsministeren Spm. 5, om ministeren har fået henvendelser fra høringsberettigede m.v. vedr. forslaget om fastsættelse af regler om elektronisk kommunikation, til undervisningsministeren
12	Svar på spm. 4 om ministerens udmøntning af bemyndigelsen til at kræve, at studerende sender ansøgninger og lånebeviser elektronisk, fra undervisningsministeren Svar på spm. 5, om ministeren har fået henvendelser fra høringsberettigede m.v. vedr. forslaget om fastsættelse af regler om elektronisk kommunikation, fra undervisningsministeren
13	Betækningsbidrag fra undervisningsministeren
14	Ændringsforslag fra undervisningsministeren
15	2. udkast til betænkning
16	Svar på spm. 3 om forskelle i den juridiske status af et digitalt lånedokument og et lånedokument på papir, fra justitsministeren